

# การศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย ปีการศึกษา 2563

A Study of the Desired Characteristics of Nursing Students at the  
Srisavarindhira Thai Red Cross Institute of Nursing in the 2020 Academic Year

ปราโมทย์ ถ่างกระโทก\* บุหงา ตโนภาส ปานจันทร์ ฐาปนกุลศักดิ์ กมลชนก มุลไชย

Pramote Thangkratok\* Bu-Ngah Tanopas Panchan Thapanakulsuk Kamonchanok Moonchai

สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย 10330

Srisavarindhira Thai Red Cross Institute of Nursing, Bangkok, Thailand, 10330

## บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย ปีการศึกษา 2563 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 ถึง 4 รวมทั้งสิ้น 686 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในแต่ละชั้นปี แบบประเมินคูณลักษณะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 4 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.96, 0.97, 0.98 และ 0.98 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลทั้ง 4 ชั้นปี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.19, 3.99, 4.00, 4.02$ ;  $SD = 0.69, 0.79, 0.59, 0.51$  ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยคะแนนคูณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด ได้แก่ มีจิตอาสา ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ได้แก่ หัวใจคุณธรรม นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยคะแนนคูณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด ได้แก่ พัฒนาก้าวไกล และชั้นปีที่ 4 ได้แก่ มีจิตอาสา ผลจากการศึกษาสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลต่อไป

**คำสำคัญ :** คูณลักษณะที่พึงประสงค์, นักศึกษาพยาบาล

## Abstract

The purpose of this descriptive research was to study desirable characteristics of nursing student at Srisavarindhira Thai Red Cross Institute of Nursing in the 2020 academic years. The samples of this research were 686 of first to fourth year nursing students. The research instruments included a questionnaire on the desired characteristics of nursing students at the Srisavarindhira Thai Red Cross Institute of Nursing for first to fourth year nursing students. The reliabilities were 0.96, 0.97, 0.98, and 0.98, respectively. The data were analyzed using descriptive statistics by frequency, percentage, mean, and standard deviation.

Corresponding Author: \*Email: pramote.t@stin.ac.th

วันที่รับ (received) 28 ม.ค. 2565 วันที่แก้ไขเสร็จ (revised) 6 เม.ย. 2565 วันที่ตอบรับ (accepted) 18 เม.ย. 2565

The results illustrated that the mean score of the desirable characteristics of the four year nursing students were at a high level ( $\bar{X}$  = 4.19, 3.99, 4.00, 4.02; SD = 0.69, 0.79, 0.59, 0.51, respectively). When considering each aspect, it was found that the service-minded aspect of the first and second year students had the highest mean score. The integrity of heart aspect of the third, and fourth year students had the highest mean score, while the talent development aspect of the first, second, and third year students had the lowest mean score. The service minded aspect of the fourth year students had the lowest mean score. Results from this study can be used to improve instructional and extracurricular activities to enhance the desirable characteristics of nursing students.

**Keywords :** Desired Characteristics, Nursing Students

## บทนำ

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีคุณภาพเป็นความรับผิดชอบหลักของสถาบันการศึกษาที่ต้องดำเนินการเพื่อพัฒนาประชากรของประเทศให้มีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการและความเจริญก้าวหน้าของสังคม โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่ต้องเผชิญกับความท้าทายของโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่สามารถคาดเดาได้ การจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ รวมถึงการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้สามารถปฏิบัติงานและดำเนินชีวิตในสังคมยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นความท้าทายของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย<sup>1</sup> เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาคือการพัฒนาผลลัพธ์ผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตสังคม สติปัญญา มีความเป็นเลิศทั้งในด้านวิชาการ มีทักษะขั้นสูงในการประกอบวิชาชีพ ประกอบกับการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา และจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล รวมถึงมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถศึกษาวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน<sup>2</sup> อันจะนำไปสู่การสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

กระบวนการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษาทางการแพทย์ในประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับสถานการณ์สุขภาพที่เปลี่ยนแปลงไป อาทิ การเผชิญกับสังคมสูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพซับซ้อนและหลากหลาย บทบาทของพยาบาลถูกขยายไปในเชิงรุกมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายที่จำเป็นต้อง

บูรณาการองค์ความรู้ที่เป็นศาสตร์ทางการแพทย์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง (Knowledge) รวมถึงทักษะในการปฏิบัติงานทางคลินิก (Skills) ประกอบกับคุณลักษณะ (Attribute) หรือศิลปะทางวิชาชีพ เพื่อใช้ในการพยาบาลผู้ป่วย ครอบครัว และชุมชนที่ต้องคำนึงถึงบริบทของพหุวัฒนธรรม นักศึกษาพยาบาลจำเป็นต้องได้รับการเตรียมความพร้อมให้สามารถปฏิบัติงานให้ได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ มีความเชี่ยวชาญในบริบทหรือสภาพแวดล้อมที่มีความซับซ้อน หลากหลาย และมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา รวมถึงต้องมีทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่นและทำงานเป็นทีมได้ มีความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างนวัตกรรม การวิจัย กล้าที่จะเปลี่ยนแปลง มีความรู้ความตระหนักในเรื่องความแตกต่างทางวัฒนธรรม<sup>3,4</sup> สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล<sup>5</sup> ซึ่งเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่จะทำให้ นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญในการผลิตบุคลากรทางการแพทย์ที่ตอบสนองความต้องการด้านการดูแลสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มเสี่ยงต่อสาธารณสุข โดยในปี พ.ศ. 2561 สถาบันกำหนดอัตลักษณ์ของบัณฑิต STIN (เอสติน) มีองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ 1) จิตอาสา (Service mind) 2) พัฒนาก้าวไกล (Talent development) 3) หัวใจคุณธรรม (Integrity of heart) 4) นำการพยาบาล (Nursing leaders) 5) นักปฏิบัติเชิงรุก (Proactive practitioner) และ 6) สมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาสและผู้ประสบสาธารณสุข คุณลักษณะ

STIN นี้พัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต มาตรฐานการอุดมศึกษาด้านผลลัพธ์ผู้เรียน มาตรฐานผลการเรียนรู้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 วิสัยทัศน์ 10 ปีของสถาบัน และอัตลักษณ์บัณฑิต คณะกรรมการพัฒนาคุณลักษณะ STIN ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณลักษณะ STIN และดำเนินการผ่านกิจกรรมทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งกิจกรรมในหลักสูตร ประกอบด้วย การออกแบบการเรียนการสอนของรายวิชาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ STIN และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ประกอบด้วย กิจกรรมที่สถาบันจัดให้นักศึกษาและกิจกรรมที่จัดโดยสโมสรนักศึกษา รวมถึงกิจกรรมที่นักศึกษาแต่ละคนสร้างสรรค์ด้วยตนเอง<sup>6</sup>

สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย มีพันธกิจหลักด้านการผลิตบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ เล็งเห็นความสำคัญของการวิจัยเพื่อการเสริมสร้างและพัฒนาให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถาบันต้องการ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้ในการวางแผน การกำกับติดตามประเมินผล และทบทวนปรับปรุงแผนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนากลยุทธ์เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลให้โดดเด่นและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถาบัน อันจะยังประโยชน์ให้สถาบันสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและตรงกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต สังคม และประเทศชาติมากที่สุดตลอดเวลา คุณลักษณะที่ได้รับการพัฒนาเหล่านี้จะเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการทำงาน การให้บริการผู้ป่วย และการบริหารการพยาบาลให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้างนวัตกรรมที่เกิดจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อันจะเกิดประโยชน์และเกิดความปลอดภัยต่อผู้รับบริการสูงสุด รวมถึงส่งเสริมให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการทำงานและการใช้ชีวิตในโลกยุคปัจจุบันได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

### คำถามการวิจัย

คุณลักษณะ STIN ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2563 อยู่ในระดับใด

### วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาคุณลักษณะ STIN ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2563

### ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) มุ่งศึกษาคุณลักษณะ STIN ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2563 เก็บข้อมูลระหว่างเดือนมีนาคม 2564 ถึงเดือนมิถุนายน 2564

### กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มาจากคุณลักษณะ STIN ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย<sup>6</sup> ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ 1) จิตอาสา 2) พัฒนาก้าวไกล 3) หัวใจคุณธรรม 4) นำการพยาบาล 5) นักปฏิบัติเชิงรุก และ 6) สมรรถนะด้านการดูแล ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาสและผู้ประสบสาธารณภัย ซึ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในแต่ละชั้นปีมีระดับสมรรถนะที่แตกต่างกัน เพื่อเป็นการพัฒนานักศึกษาแบบต่อเนื่องและต่อยอดจากประสบการณ์ในชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 เช่น ด้านจิตอาสา ชั้นปีที่ 1 มุ่งหวังให้นักศึกษารู้คุณค่าของจิตอาสา ชั้นปีที่ 2 ร่วมปฏิบัติกิจกรรมจิตอาสา ชั้นปีที่ 3 เป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรมจิตอาสา และชั้นปีที่ 4 เป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรมจิตอาสาที่มีการบูรณาการกับการบริการด้านสุขภาพหรือสาธารณภัย เป็นต้น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสถาบันพัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต มาตรฐานการอุดมศึกษาด้านผลลัพธ์ผู้เรียน มาตรฐานผลการเรียนรู้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 วิสัยทัศน์ 10 ปีของสถาบัน และอัตลักษณ์บัณฑิต ข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาจะยังประโยชน์ให้สถาบันสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและตรงกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต สังคม และประเทศชาติมากที่สุด

## วิธีดำเนินการวิจัย

### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาพยาบาลของสถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย ปีการศึกษา 2563 ชั้นปีที่ 1 จำนวน 208 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 201 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 205 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 205 คน รวมทั้งสิ้น 819 คน ผู้วิจัยไม่ได้ใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากศึกษาจากประชากรทั้งหมด เกณฑ์การคัดเข้ากลุ่มตัวอย่าง (Inclusion criteria) คือ เป็นนักศึกษาพยาบาลที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2563 สมัครใจและยินดีเข้าร่วมงานวิจัย เกณฑ์การคัดออกกลุ่มตัวอย่าง (Exclusion criteria) คือ 1) นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย ชั้นปีละ 30 คน และ 2) กลุ่มตัวอย่างขอเลิกหรือขอถอนตัวจากการศึกษาหรือขอถอนตัวจากการวิจัย การวิจัยครั้งนี้มีอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามในแต่ละชั้นปีดังนี้ ชั้นปีที่ 1 การตอบกลับจำนวน 175 จาก 178 คน คิดเป็นร้อยละ 98.31 ชั้นปีที่ 2 การตอบกลับจำนวน 169 จาก 171 คน คิดเป็นร้อยละ 98.83 ชั้นปีที่ 3 การตอบกลับจำนวน 170 จาก 175 คน คิดเป็นร้อยละ 97.14 และชั้นปีที่ 4 การตอบกลับจำนวน 172 จาก 175 คน คิดเป็นร้อยละ 98.29 รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 686 คน

### เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ และเกรดเฉลี่ยสะสม

ส่วนที่ 2 แบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล พัฒนาโดยผู้วิจัย เป็นลักษณะคำถามปลายปิด (Close questionnaires) แบ่งออกเป็น 4 ฉบับ จำแนกตามชั้นปีได้แก่ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 44 ข้อ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 46 ข้อ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 46 ข้อ และชั้นปีที่ 4 จำนวน 59 ข้อ ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อยที่สุด จนถึง 5 หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด และกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ยแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้ความกว้างของอันตรภาคชั้น<sup>7</sup> ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.20 ถึง 5.00 หมายถึง ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.40 ถึง 4.19 หมายถึง ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.60 ถึง 3.39 หมายถึง ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.80 ถึง 2.59 หมายถึง ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.79 หมายถึง ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

### การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาหลักสูตรและการพยาบาล จำนวน 5 ท่าน ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามคุณลักษณะ STIN สำหรับนักศึกษาพยาบาลของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาทั้งฉบับ (Scale content validity index: S-CVI) เท่ากับ 0.87 ชั้นปีที่ 2 เท่ากับ 0.88 ชั้นปีที่ 3 เท่ากับ 0.95 และชั้นปีที่ 4 เท่ากับ 0.94 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) โดยสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชั้นปีละ 30 คน มาคำนวณค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ผลการตรวจสอบความเที่ยงของแบบประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เท่ากับ 0.96 ชั้นปีที่ 2 เท่ากับ 0.97 ชั้นปีที่ 3 เท่ากับ 0.98 และชั้นปีที่ 4 เท่ากับ 0.98

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือถึงอธิการบดีสถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลการทำวิจัยในนักศึกษาพยาบาลของสถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย เมื่อได้รับอนุญาตแล้วผู้วิจัยติดต่อกับนักศึกษาพยาบาลหัวหน้าชั้นปีเพื่อประสานงานและนัดหมายเพื่อขอเก็บข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามพร้อมเอกสารชี้แจงรายละเอียดของการทำวิจัยผ่านทางระบบออนไลน์และนำข้อมูลที่ได้อาตรตรวจสอบความถูกต้องเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

### การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

โครงการวิจัยได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สถาบันการพยาบาล

ศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย COA No. 02/2021 วันที่รับรอง 23 กุมภาพันธ์ 2564 ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างมีอิสระในการตอบแบบสอบถาม สามารถปฏิเสธการตอบแบบสอบถาม หากรู้สึกไม่สบายใจหรือขอถอนตัวจากการวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ข้อมูลทั้งหมดจะถูกจัดเก็บเป็นความลับ ผลการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวมและเผยแพร่เพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น

### การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย ปีการศึกษา 2563 (n = 175)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	Mean	SD	Sk	Ku	ระดับ
มีจิตอาสา	4.47	0.46	-0.60	-0.16	มากที่สุด
พัฒนาก้าวไกล	3.67	0.58	-0.16	0.24	มาก
หัวใจคุณธรรม	4.22	0.43	-0.24	-0.28	มากที่สุด
น่านการพยาบาล	4.39	0.54	-0.48	-0.58	มากที่สุด
สมรรถนะด้านการพยาบาลสาธารณสุข	4.18	0.48	-0.11	-0.30	มาก
นักปฏิบัติเชิงรุก	4.17	0.51	0.01	-0.38	มาก
ภาพรวม	4.19	0.39	-0.08	-0.30	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.19$ ,  $SD = 0.39$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด ได้แก่

### ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศหญิง ร้อยละ 94.60 อายุเฉลี่ย 21.38 ปี ( $SD = 1.34$ ) เกรดเฉลี่ยสะสมมีค่าเฉลี่ย 3.09 ( $SD = 0.38$ ) เมื่อจำแนกเป็นรายชั้นปีพบว่า กลุ่มตัวอย่างชั้นปีที่ 1 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 90.90 อายุเฉลี่ย 19.96 ปี ( $SD = 0.69$ ) เกรดเฉลี่ยสะสมมีค่าเฉลี่ย 3.21 ( $SD = 0.41$ ) กลุ่มตัวอย่างชั้นปีที่ 2 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 92.90 อายุเฉลี่ย 20.95 ปี ( $SD = 1.05$ ) เกรดเฉลี่ยสะสมมีค่าเฉลี่ย 2.97 ( $SD = 0.35$ ) กลุ่มตัวอย่างชั้นปีที่ 3 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 97.10 อายุเฉลี่ย 21.80 ปี ( $SD = 0.75$ ) เกรดเฉลี่ยสะสมมีค่าเฉลี่ย 3.01 ( $SD = 0.37$ ) และกลุ่มตัวอย่างชั้นปีที่ 4 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 97.70 อายุเฉลี่ย 21.38 ปี ( $SD = 1.34$ ) เกรดเฉลี่ยสะสมมีค่าเฉลี่ย 3.09 ( $SD = 0.38$ )

### 2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล

มีจิตอาสา ( $\bar{X} = 4.47$ ,  $SD = 0.46$ ) และค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด ได้แก่ พัฒนาก้าวไกล ( $\bar{X} = 3.67$ ,  $SD = 0.58$ )

**ตารางที่ 2** ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย ปีการศึกษา 2563 (n = 169)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	Mean	SD	Sk	Ku	ระดับ
มีจิตอาสา	4.19	0.68	-0.74	0.29	มาก
พัฒนาก้าวไกล	3.77	0.67	-0.09	-0.05	มาก
หัวใจคุณธรรม	4.07	0.63	-0.63	0.62	มาก
นำการพยาบาล	4.12	0.69	-0.53	-0.02	มาก
สมรรถนะด้านการพยาบาลสาธารณสุข	4.04	0.63	-0.64	0.97	มาก
นักปฏิบัติเชิงรุก	4.05	0.65	-0.55	0.76	มาก
สมรรถนะด้านการพยาบาลผู้ด้อยโอกาส	4.05	0.62	-0.92	1.80	มาก
สมรรถนะด้านการพยาบาลผู้สูงอายุ	3.91	0.79	-0.56	0.15	มาก
<b>ภาพรวม</b>	<b>3.99</b>	<b>0.79</b>	<b>-0.34</b>	<b>-0.46</b>	<b>มาก</b>

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.99$ ,  $SD = 0.79$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด ได้แก่

มีจิตอาสา ( $\bar{X} = 4.19$ ,  $SD = 0.68$ ) และค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด ได้แก่ พัฒนาก้าวไกล ( $\bar{X} = 3.77$ ,  $SD = 0.67$ )

**ตารางที่ 3** ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย ปีการศึกษา 2563 (n = 170)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	Mean	SD	Sk	Ku	ระดับ
มีจิตอาสา	3.60	0.65	-0.16	0.41	มาก
พัฒนาก้าวไกล	3.56	0.71	-0.62	3.39	มาก
หัวใจคุณธรรม	4.44	0.60	-3.29	19.13	มากที่สุด
นำการพยาบาล	4.30	0.71	-1.87	7.71	มากที่สุด
สมรรถนะด้านการพยาบาลสาธารณสุข	3.97	0.68	-1.41	6.80	มาก
นักปฏิบัติเชิงรุก	3.98	0.72	-1.12	4.54	มาก
สมรรถนะด้านการพยาบาลผู้ด้อยโอกาส	4.03	0.72	-1.20	4.84	มาก
สมรรถนะด้านการพยาบาลผู้สูงอายุ	3.95	0.68	-1.17	5.64	มาก
<b>ภาพรวม</b>	<b>4.00</b>	<b>0.59</b>	<b>-2.02</b>	<b>11.68</b>	<b>มาก</b>

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 มีคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.00$ ,  $SD = 0.59$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด ได้แก่

หัวใจคุณธรรม ( $\bar{X} = 4.44$ ,  $SD = 0.60$ ) และค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด ได้แก่ พัฒนาก้าวไกล ( $\bar{X} = 3.56$ ,  $SD = 0.71$ )

**ตารางที่ 4** ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย ปีการศึกษา 2563 (n = 172)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	Mean	SD	Sk	Ku	ระดับ
มีจิตอาสา	3.75	0.66	-0.55	0.50	มาก
พัฒนาก้าวไกล	3.82	0.56	0.05	0.03	มาก
หัวใจคุณธรรม	4.41	0.59	-1.22	1.26	มากที่สุด
นำการพยาบาล	4.16	0.56	-0.56	0.48	มาก
สมรรถนะด้านการพยาบาลสาธารณสุข	4.00	0.57	-0.21	-0.07	มาก
นักปฏิบัติเชิงรุก	3.97	0.63	-0.24	-0.30	มาก
สมรรถนะด้านการพยาบาลผู้ด้อยโอกาส	3.90	0.68	-0.45	0.42	มาก
สมรรถนะด้านการพยาบาลผู้สูงอายุ	3.97	0.68	-0.52	0.09	มาก
<b>ภาพรวม</b>	<b>4.02</b>	<b>0.51</b>	<b>-0.48</b>	<b>0.73</b>	<b>มาก</b>

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.02$ ,  $SD = 0.51$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด ได้แก่ หัวใจคุณธรรม ( $\bar{X} = 4.41$ ,  $SD = 0.59$ ) และค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด ได้แก่ มีจิตอาสา ( $\bar{X} = 3.75$ ,  $SD = 0.66$ )

### การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลทั้ง 4 ชั้นปี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักศึกษาพยาบาลทุกคนได้รับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผ่านกิจกรรมทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งสำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ได้ออกแบบให้แต่ละรายวิชาดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาให้นักศึกษาเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถาบันกำหนด รวมถึงสถาบันยังมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งที่สถาบันจัดให้นักศึกษา กิจกรรมที่จัดโดยสโมสรนักศึกษา รวมถึงกิจกรรมที่นักศึกษาแต่ละคนสร้างสรรค์ด้วยตนเอง โดยมีฐานแนวคิดการพัฒนาคุณลักษณะ STIN ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักศึกษารับรู้ว่าตนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระดับมาก ทั้งนี้ยังไม่พบการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลเหมือนการวิจัยในครั้งนี แต่มีงานวิจัยที่คล้ายคลึงคือ การศึกษา

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต<sup>๑</sup> ผลการศึกษาพบว่าผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะทั้ง 6 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับดี โดยสมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะสูงที่สุด คล้ายคลึงกับการศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมุมมองของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์แห่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่แสดงออกโดยรวมอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามแนวคิดมาตรฐานการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิสาขาพยาบาลศาสตร บัณฑิตระดับปริญญาตรี มีระดับผลการเรียนรู้ที่แสดงออกโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน และคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมสูงสุด<sup>๑</sup> ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยนี้คือ นักศึกษาพยาบาลทุกชั้นปีมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มีคะแนนเฉลี่ยระดับมากถึงมากที่สุดด้านหัวใจคุณธรรม

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีค่าคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด ได้แก่ มีจิตอาสา ซึ่งเป็นความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้เกิดความรู้สึกปรารถนาที่จะช่วยเหลือสังคม ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมและแก้ไขปัญหา โดยมีการ

รับรู้ถึงสิทธิของตนควบคู่ไปกับหน้าที่และความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและสังคม สำนึกถึงพลังของตนว่าสามารถร่วมแก้ไขปัญหาได้และลงมือกระทำเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหา สถาบันการศึกษาสามารถจัดกิจกรรมในการพัฒนานักศึกษาทั้งในหลักสูตรและเสริมหลักสูตร<sup>10</sup> สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย ตระหนักในคุณค่าของการมีจิตอาสาจึงดำเนินการเสริมสร้างจิตอาสาผ่านกิจกรรมทั้งในหลักสูตรและเสริมหลักสูตร รวมถึงบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาในด้านความมีจิตอาสา เช่น การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านจิตอาสาในรายวิชาต่าง ๆ อาทิ วิชาหลักการกาชาดและกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ วิชาความเป็นพลเมืองโลกบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดสร้างสรรค์ รวมถึงการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาล การจัดโครงการหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น โครงการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ กิจกรรมสร้างคุณค่าและปลูกจิตสำนึกการเป็นจิตอาสาและความเป็นพยาบาลกาชาด และกิจกรรมสนับสนุนการเป็นผู้มีจิตอาสา เป็นต้น รวมทั้งมีสมุดบันทึกจิตอาสาและการสะท้อนคิดจากการทำกิจกรรมด้านจิตอาสา ซึ่งเป็นระบบและกลไกสำคัญที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตอาสามากที่สุด

นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีค่าคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด ได้แก่ หัวใจคุณธรรม สอดคล้องกับการศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต ที่พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรมสูงที่สุด<sup>6</sup> การที่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีค่าคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด เนื่องด้วยหลักสูตรมีการกำหนดรายวิชาให้ใช้กระบวนการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในกลุ่มวิชาชีพ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 4 เพื่อฝึกการตัดสินใจเชิงจริยธรรมทั้งความเสี่ยงทางจริยธรรมและปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรม รวมทั้งดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรม เช่น ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การย่ำเตือนไม่ให้คัดลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ไม่ทุจริตในการสอบ ไม่เซ็นชื่อแทนผู้อื่น คำนึงถึงเหตุและผลในการกระทำสิ่งต่าง ๆ และรับผิดชอบต่อผลของการกระทำของตนเอง มีการประเมินนักศึกษาในประเด็น

เหล่านี้ในทุกรายวิชา และมีการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งการเก็บประสบการณ์การเรียนรู้ในประเด็นทางจริยธรรมครอบคลุมทุกหลักจริยธรรม (Ethical principle) ในทุกรายวิชาภาคปฏิบัติ และมีเกณฑ์ตัวชี้วัดเชิงจริยธรรมในแบบประเมินภาคปฏิบัติ จะเห็นได้ว่านักศึกษาพยาบาลได้รับการปลูกฝังให้ปฏิบัติการพยาบาลบนพื้นฐานของความซื่อสัตย์ มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความเป็นวิชาชีพ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญจำเป็นของนักศึกษาพยาบาล<sup>11</sup> นักศึกษาต้องดูแลเอาใจใส่ แสดงความห่วงใยผู้รับบริการอย่างสม่ำเสมอด้วยความเต็มใจ คำนึงถึงการทำสิ่งที่เป็นประโยชน์และไม่เกิดโทษต่อผู้รับบริการและปฏิบัติงานตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ อีกทั้งสถาบันยังมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร อาทิ กิจกรรมก้าวแรกสู่วิชาชีพที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาปฏิบัติการพยาบาลด้วยหลักมนุษยธรรมและจริยธรรม กิจกรรมธรรมะนำใจ กิจกรรมคนดี คนเก่ง มีความสุข เป็นต้น จากระบบและกลไกดังกล่าวทำให้นักศึกษามีคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านหัวใจคุณธรรมในระดับมากถึงมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยในนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่พบว่านักศึกษาพยาบาลมีผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพในระดับมากถึงมากที่สุด<sup>9,12</sup>

นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 3 มีค่าคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุดคือ พัฒนาก้าวไกล เมื่อวิเคราะห์พบว่า การรับรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษมีค่าคะแนนต่ำสุด เช่น สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันกับชาวต่างชาติ สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับผู้รับบริการหรือทีมสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษของนักศึกษาพยาบาลเป็นผลลัพธ์ที่มีนักศึกษาระบุบรรลุน้อยมากที่สุด<sup>12</sup> ปัญหาด้านการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษเป็นปัญหาสำคัญของนักศึกษาพยาบาล เนื่องจากภาษาอังกฤษไม่ใช่ภาษาประจำชาติ การสื่อสารภาษาอังกฤษจำเป็นต้องมีการฝึกฝนอย่างเป็นประจำ จึงจะทำให้สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงธรรมชาติของนักศึกษาพยาบาลไทยส่วนใหญ่ไม่กล้าที่จะใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับชาวต่างชาติ เพราะกลัวจะสื่อสารไม่ถูกต้องและไม่เข้าใจ ทำให้นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ขาดสมรรถนะภาษาอังกฤษ<sup>13</sup> โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์

โควิด 19 การมีปฏิสัมพันธ์กับชาวต่างชาติและผู้ป่วยลดลงอย่างมาก ดังนั้นจึงทำให้นักศึกษามีการรับรู้ว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านพัฒนาการก้าวไกลน้อยกว่าด้านอื่น ๆ

สำหรับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด ได้แก่ มีจิตอาสา เนื่องจากนักศึกษาพยาบาลในระดับชั้นที่สูงขึ้นจะมีโอกาสทำกิจกรรมจิตอาสาในการดูแลช่วยเหลือผู้อื่นผู้ด้อยโอกาส ผู้ประสบภัยประชาชนและสังคมพหุวัฒนธรรมได้น้อยลง เนื่องมาจากมีการจัดการเรียนการสอนที่เข้มข้นทั้งการฝึกภาคปฏิบัติทางการพยาบาลบนหอผู้ป่วยและการเรียนทฤษฎีในชั้นเรียน รวมถึงการเตรียมตัวเพื่อสอบขึ้นทะเบียนใบประกอบวิชาชีพการพยาบาล ดังนั้นอาจเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการทำกิจกรรมจิตอาสา ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 จึงทำให้นักศึกษาไม่ได้ทำกิจกรรมจิตอาสา อาทิ กิจกรรมจิตอาสาที่พำนักทำ กิจกรรมสนับสนุนการเป็นผู้มีจิตอาสา กิจกรรมบูรณาการงานจิตอาสากับการบริการด้านสุขภาพและสาธารณสุข เป็นต้น นักศึกษาจึงมีความเห็นว่าตนเองมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตอาसान้อย ไม่บรรลุเป้าหมายของการเป็นผู้มีจิตอาสาตามแผนการพัฒนาคุณลักษณะ STIN ได้กำหนดไว้ แม้ว่าในการศึกษาครั้งนี้ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะด้านมีจิตอาสาจะเป็นด้านที่มีค่าคะแนนน้อยที่สุด แต่ค่าเฉลี่ยคะแนนในด้านนี้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ที่พบว่า พฤติกรรมจิตอาสาโดยรวมและในรายด้านอยู่ในระดับสูง<sup>14</sup>

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาแนวทางเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่โดดเด่น โดยเฉพาะคุณลักษณะด้านพัฒนาการก้าวไกลและมีจิตอาสา ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติในปัจจุบัน คุณลักษณะที่ได้รับการพัฒนาเหล่านี้จะเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการทำงานและการใช้ชีวิตในโลกยุคปัจจุบันได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

### ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลทุกชั้นปีโดยรวมอยู่ในระดับมากแล้วนั้น แต่ยังพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านพัฒนาการก้าวไกลและด้านจิตอาสาเป็นด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ในปีการศึกษาต่อไป หลักสูตรควร

ดำเนินการมุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลด้านพัฒนาการก้าวไกลและมีจิตอาสาให้เพิ่มมากขึ้น เช่น การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษทั้งกิจกรรมในหลักสูตรและเสริมหลักสูตร การจัดกิจกรรมสื่อสารกับชาวต่างชาติ การสร้างรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสม ปรับเปลี่ยนได้รวดเร็วเท่าทันสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง และจัดสรรเวลาให้นักศึกษาได้สร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมจิตอาสาเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

### ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล รวมถึงการศึกษาวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาที่เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. ควรศึกษาวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในมุมมองของอาจารย์พยาบาล ผู้ใช้บัณฑิตเพิ่มเติม เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล

3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลเพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลที่สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิต

### กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินกองทุนด้านการวิจัย บริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และทุนอุดหนุนการวิจัยจากทุนส่งเสริมหัวหน้าโครงการวิจัยและนวัตกรรมรุ่นใหม่ ประจำปีงบประมาณ 2564 ของสถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย

### References

1. Serdyukov P. Innovation in education: what works, what doesn't, and what to do about it? Journal of Research in Innovative Teaching & Learning. 2017;10(1):4-33.

2. Government Gazette. Higher education act, B.E. 2562. In. Vol 1362019:54-78. (in Thai)
3. Kittiboonthawal P, Siriwanij W, Ubolwan K, Maneechot M. Stakeholders' opinion on the desired characteristics of nursing school graduates and factors concerning nursing curriculum development in Thailand. *Asian Journal for Public Opinion. Research.* 2018; 5(4):319-45.
4. Aliafsari Mamaghani E, Rahmani A, Hassankhani H, et al. Effective characteristics of Iranian nursing students in their relationship with clinical nurses. *Journal of Caring Sciences.* 2019;8(3): 173-79.
5. Thangkratok P, Cheevakasemsook A, Angsuchoti S. A confirmatory factor analysis of digital competency of Thai professional nurses. *Journal of The Royal Thai Army Nurses.* 2019;20(3):276-85. (in Thai)
6. Srisavarindhira Thai Red Cross Institute of Nursing. (2018). Enhancing the STIN characteristics plan. Bangkok: Srisavarindhira Thai Red Cross Institute of Nursing. (in Thai)
7. Silanoi L. The use of rating scale in quantitative research on social sciences, humanities, hotel and tourism study. *Journal of Management Science, Ubon Ratchathani University.* 2019;8(15): 112-26. (in Thai)
8. Dhabdhimsri V, Kemkhan P, Vanich W, Huengwattanakul P. The desired characteristics of graduate for Thailand Qualifications Framework and identities of graduates in bachelor of nursing science program from Boromarajonani College of Nursing, Bangkok as perceived by their supervisors. *Journal of Boromarajonani College of Nursing, Bangkok.* 2019;35(1):252-63. (in Thai)
9. Phumkokrux S, Sukonthasarn A, Wongwiriyaapun A, Liewtrakul T, Nakhapa W. Desired characteristics of graduates from faculty of nursing, Chiang Mai University as perceived by their supervisors/ employers. *Nursing Journal.* 2016;43:151-61. (in Thai)
10. Phooriwitthayatheera K. Development of public mind in nursing students. *Journal of Health Research and Innovation.* 2018;1(2):54-69. (in Thai)
11. Devine CA, Chin ED. Integrity in nursing students: a concept analysis. *Nurse Education Today.* 2018; 60:133-38.
12. Thadakant S, Phugsachart P. Formatively assessing expected learning outcomes of undergraduate nursing students enrolling Ramathibodi Nursing curriculum developed using Asian University Network-Quality Assurance (AUN-QA) criteria. *Journal of The Royal Thai Army Nurses.* 2020; 21(2):158-367. (in Thai)
13. Kunlaka S, Purivittayatheera K. Developing english competency in nursing students. *Ramathibodi Nursing Journal.* 2016;22(2):123-33. (in Thai)
14. Chonsawat C, Chotwattanakulchai N, Theerapithayanon S. Factors related to volunteer spirit behavior among nursing students at Bangkokthonburi University. *Thai Journal of Nursing.* 2020;69(2): 1-10. (in Thai)